

Carmel doet proef met innovatief leermiddelenmodel

LIFO IS DIGITALER, FLEXIBELER EN UITDAGENDER

Meer zelf de regie voeren over het aanbesteden van leermiddelen en niet meer afhankelijk zijn van de markt is de wens van veel scholen. De Stichting Carmelcollege experimenteert vanaf het komende schooljaar met een leermiddelensysteem waarmee docenten makkelijker kunnen inspelen op leervragen van leerlingen. Het Licentie-Foliomodel maakt het mogelijk zelf een weg uit te stippelen door lesmateriaal op verschillende niveaus. Een mooi voorbeeld van hoe je op een andere manier met aanbesteden kunt omgaan.

Het 'Licentie-Foliomodel' (zie kader) geeft docenten en leerlingen de mogelijkheid flexibeler om te springen met leermiddelen. Dankzij een speciale licentie van uitgeverij Malmberg en Noordhoff kunnen leerlingen en docenten zelf een route kiezen in het lesmateriaal. Brugklassers die bijvoorbeeld extra oefeningen nodig hebben of sneller door de stof heen gaan, kunnen daarvoor met hun docent een plan maken zonder nieuw materiaal aan te hoeven schaffen.

De leermiddelen in het experiment zijn grotendeels digitaal; de papieren syllabus dient alleen ter aanvulling. De boeken worden verbruiksmateriaal, zodat leerlingen in hun leerboek mogen schrijven en aantekeningen mogen maken. De boeken hoeven aan het eind van het schooljaar dus niet meer te worden ingenomen en gecontroleerd, zoals bij boekenfondsen gebruikelijk is. "Dit is een belangrijke stap in de flexibilisering van het onderwijs", zegt Fridse Mobach, lid van het College van Bestuur van Stichting Carmelcollege. "Het oude onderwijsmodel was nog erg boekgericht. Vandaar dat

Tekst: Louis Stiller / Illustratie: Dik Klut

Wat is LiFo?

Het Licentie-Foliomodel, kortweg LiFo, houdt in dat leermiddelen voornamelijk digitaal worden aangeboden zodat docenten gemakkelijker kunnen inspelen op de leervraag van de leerlingen. Aanvullende, herhalende of verdiepende stof kan op verschillende niveaus snel toegankelijk worden gemaakt. Het papieren leer- en werkboek dient slechts ter aanvulling. In het model adviseren vaksecties de uitgever over de methode en bieden onderwijskundige ondersteuning.

we met uitgevers en distributeurs hebben overlegd over een nieuwe vorm die digitaal, flexibeler en voor de leerlingen uitdagender zou zijn."

Toekomst

De vraag van Carmel bleek het begin van een heel interessant proces, want ook uitgevers en distributeurs zoeken volgens Mobach naar onderwijsmogelijkheden en -methodes van de toekomst. "Uitgevers zullen bijvoorbeeld veel meer dan nu met docenten gaan communiceren over de inhoud en de structuur van het onderwijsmateriaal. Docenten weten immers vanuit de praktijk wat werkt en wat niet werkt, wat ontbreekt en wat overbodig is. Het maken van onderwijsmiddelen wordt op deze manier veel meer tweerichtingsverkeer."

Na de zomer krijgt Carmel twee bekende lesmethodes in LiFo aangeboden: *Biologie voor jou* en *Getal en Ruimte* (allebei voor de

onderbouw). "Daarmee kunnen we gaan oefenen", zegt Mobach.

De LiFo-pilot zal met veel belangstelling worden gevolgd, want over twee jaar staat Carmel voor de opgave om alle leermiddelen opnieuw aan te besteden. "Dan moet het systeem zo goed werken dat al onze 38.000 leerlingen het zonder problemen kunnen gebruiken. Het moet dan feilloos zijn."

Tegengas

Helemaal zonder tegengas ging deze zoektocht naar een nieuwe aanpak van de onderwijsmiddelen niet. Een van de distributeurs, Van Dijk Educatie, vond dat niet één specifieke lesmethode uit een aanbesteding gelicht mocht worden en opnieuw ingediend, ook al ging het om een pilot. De rechtszaak die daarover werd gehouden, werd echter door Carmel gewonnen. Vandaar dat de pilot na de zomer gewoon doorgaat. Van Dijk heeft een bodemprocedure aangekondigd om duidelijk te krijgen wat wel en niet mag bij een dergelijke aanbesteding.

Volgens Mobach betekent de stap naar een flexibeler leermiddelensysteem dat er in het onderwijs op een andere manier kan worden gedifferentieerd. "Scholen – ook de onze – bieden steeds meer soorten onderwijs aan, van technasia tot tweetalig onderwijs. Maar er is ook een ander soort differentiatie, binnen het schoollokaal. Dat is veel ingewikkelder. Een docent moet in vijftig minuten rond de dertig leerlingen aansturen en onderwijzen. Daarvoor heb je dit soort nieuwe leermiddelensystemen nodig. Vandaar dat we blij zijn met deze pilot."

'ZO KUN JE ONDERWIJSMIDDELEN VEEL SCHERPER INZETTEN'

Interessant

Uiteindelijk zou dit een model kunnen worden waar veel andere scholen profijt van hebben, zegt Mobach. "Heel veel scholen zoeken naar mogelijkheden om het onderwijs te differentiëren en te flexibiliseren. Misschien is het ook wel een interessante case voor de Inkoopcoöperatie, want zo kun je natuurlijk je onderwijsmiddelen veel scherper inzetten." ■

STICHTING CARMELCOLLEGE

Stichting Carmelcollege heeft een bestuursbureau in Hengelo (O.) en verbindt 54 schoollocaties over het hele land, met zo'n 4.300 docenten en ruim 38.000 leerlingen. De scholen zijn zeer autonoom en zelfstandig, maar wisselen kennis en ervaring uit op basis van solidariteit.